

מסורת הש"ס

6) ופי' מ"ס יומא ט"ו...
סדיה לאלה' (ב) עטויין...
יבין' (ג) ויגיל פה...
(ד) ויגיל לא ויגיל' (ה) ס"א...
(ו) ס"א ל"ג (ז) ויגיל...
(ח) ויגיל נכש"י דהם...
דיה היו גלית' (ט) ס"א...
לי אלס ממלנ' (י) חוק...
די רב אל'.

תורה אור השלם

- 1. לא ישאירו ממנו עד...
בקר ויגעת לא ישברו בו...
בכל חקת הפסח יעשו...
אחיו...
בבדור ט ב י ב...
2. בחודש השני בארבעה...
עשר יום בין הערבים...
יעשו אחו על מצות...
ומררם יאכלוהו...
3. בבית אבדו יאכל לא...
תוציא מן הבית מן...
הקשר תהיה ויגעת לא...
תשברו ח' שמוח י ב מ

הנהגות הב"ח

6) רש"י ד"ה מה...
וי' וטלה תמתיין...
הקיד ולחיי' ל"ל ד"ה...
צלי דאחובי מכלליה...
דמצות ומרורי' הקיד'.

מוסף רש"י

אחד עצם שיש בו...
מוח. ולא תמריץ למו...
עשה ודולת לא תכפר...
לדיה אל לא תפעה...
דשניה ועל' פה.

רבינו תנאל

מתני' מה בין הראשון...
לשני הראשון אסור בכל...
חמץ וימצא והשני...
חמץ וימצא עמו בבית...
ת"ר בכל חקת הפסח יעשו...
אחיו כפסגה שבגופו כגון...
צלייתו. שיהו שעל גופו...
יראה גופו עצמו מנין...
ת"ל על מצות ומרורים...
יאכלוהו. יכול אף מצוה...
שנהגה כפסח ואינה לא...
כגופו ולא על גופו טל...
פסח כגון השבתת שאור...
ת"ל ועצם לא תשברו...
או מה שבירת עצם כ"ר...
הא שחתיין אסאי צריך קרא...
למטעו (מצוה) [מצות]...
שלא על גופו כגון השבתת...
שאוור. והא כתיב מנין...
חקת הפסח יעשו אחיו...
ואוקיעם כפסגה שבגופו...
הכתוב במדבר כגון...
צלייתו. מכלל שפסחה...
אחרת אינה נודעת בו...
רש"י ופי' קאמר השתא...
דראתו על מצות ומרורים...
יאכלוהו ורבי אפי' מצוה...
שעל גופו. אלמא האי...
דפסחא בכל חקת הפסח...
כמצוה שבגופו לא דוקא...
הוא. והואיל אפיקי קרא...
אימא אפי' מצוה שלא...
על גופו תהא נוגהת בו...
קמ"ל ועצם לא תשברו בו...
מצוה שעל גופו אף מצוה...
שלא על גופו כגון השבתת...
שאוור וחמץ וביצא בתו...
לא ואפי' כן יהודה האי...
דעצם לא תשברו בו כמעי...
לית. שאין שורקין בו כל...
עצם בין יש בו מוח...
בין אין בו מוח. וה"ק...
סבר לה בו דאמר כמער...
יוע א"ן בו משום שבירת...
עצם. הלכך כיון דאפי' שני...
ליה לתבשרה כמער יום...
ולאמקויה למוחה ולמכליה כ"ל.

מי שהיה פרק תשיעי פסחים

צה.

עין משפט
נר מצוה

י א מ"י פ"י מהלכות...
ק"פ הלכה טו...
ד ב מ"י פ"י מהלכות...
ק"פ הלכה טו...
ז ג ד מ"י פ"י מהלכות...
ק"פ הלכה טו...

רבינו תנאל (המשך)

השכרו בו אלא למטעו...
מצוה שלא על גופו...
וחיפוק ליהן האי סברא...
מייעשו אחיו. והוא בא...
למדור דוקא רבים. מכאן...
שאין שוחטין את הפסח...
על היחיד כמעי ליה. דקא...
יעשו רבים אבל יחיד לא...
מכאן שאין שוחטין את...
הפסח על היחיד. ח"ד...
בכל חקת הפסח יעשו...
אחיו יוכל כשם שהראשון...
כ"ו. פ"י מצאו הפסח שני...
שכתבו בין הערבים יעשו...
אחיו וזו ללא פוטל...
מצוה ומרורים יאכלוהו...
ועור כתיב לא ישאירו...
ועצם לא תשברו בו. חזו...
ובכל חקת הפסח...
יעשו אחיו. נמצא כלל...
(כ"ו) פ"י מרורים יאכלוהו...
דורשים בכל אחו ואחור...
כלל ופוטל וכלל אף אחת...
דן אלא כעין הפרט הלכך...
בין הערבים יעשו אחיו...
כלל. על מצוה ומרורים...
יאכלוהו פוטל. בכל חקת...
הפסח יעשו אחיו חזו...
ובכל. וכעשי אחר דרוזן...
כעין הפרט. ח"ד הפרט...
מפריש על מצוה יאכלוהו...
דהיא עשה גירחא. אף...
אני ארבה דחייב לאכלו...
ע"י דהוא עשה גירחא. וממנו...
השבתת שאור...
דאפי' דהוא עשה גירחא...
אני על גופו. ומכלליה...
לא ישאירו דהוא לאו...
שניהו לעשה. שאמור...
והגומר ממנו עד בקר באש...
אנו. ויבא לא תוציא...
מן הבית מן הבית תוציא...
שהוא כעין הפרט. שזה...
נפסל בגומר והוא נפסל...
בירצא. וממנו לא יראה...
לך שאור דמי ליה. והא...
לאו שאין בו משעה אין...
לוקח עליו זה לאו שאין...
בו משעה. ואפי' דמי...
ליה מפישי ליה דהאי...
לא יראה לך שאור לית...
ליה בגויה רפסח מכלליה...
דעצם לא תשברו בו. והוא...
לאו שחתיין בו מלקות...
ריבא אל האכלו פטנו נא...
דהוא לאו שחתיין מלקות...
כיצא בו בגויה דפסח...
וממנו לא תשחט על חמץ...
דאפי' דהוא לאו שחתיין...
עליו מלקות. ליתיה...
כעין הפרט דהא ליתיה...
בחויה בגויה דפסח...
ובחיי כולוהו כללי ופרטי

מה בין ראשון לשני. בחוספ' (פרק ח) קמני נמי הראשון...
שחטו נג' כמות ואין השני נשחט נג' כמות והכא מנא...
ושייר דשייר נמי ביקור ד' ימים ליתיה בשני כדאמר נגמ' (דף טו)...
ובחוספמא דלא קמני ביקור דלא קחשיב אלא הנך שנהגין כפסמא...
לברו וביקור נהוג נמי במתמיד:

ואפי' כן יהודה עצם לא ישברו...
בו מא עבדי ליה. תימנה...
לאסי לא ישאירו ממנו עד בקר...
מאי עבדי ליה דהא לדידי לא לך...
למעטוי כל יראה למאמו מפיך...
מצוה שלא על גופו:

מביעי ליה שאין שוחטין את...
הפסח ע"י היחיד. קשה...
לרש"י דמפיק ליה מכלל חקת...
הפסח הראשון נפקא לן כפרק...
האשה (לעיל דף טו). דלחין שומטין...
אזו על היחיד מנא מוכל לזוהא אמ...
הפסח נאחד וי"ל דלית ליה הויא...
שבגופו איסי בן יהודה אומר יעשו אותו...
במצות שבגופו הכתוב מדבר אמר מר יכול...
אף מצוה שלא על גופו הא אמרת במצוה...
שבגופו הכתוב מדבר ה"ק השתא דאמרת...
על מצות ומרורים יאכלוהו אלמא יעשו...
אותו לאו דוקא הוא אימא הוה ליה כפרט...
וכלל ונעשה כלל מוסף על הפרט ואפילו...
כל מילי נמי קמ"ל איסי בן יהודה האי עצם...
מאי עבדי ליה מביעי ליה לאחד עצם שיש...
בו מוח ואחד עצם שאין בו מוח ורבנן האי...
יעשו אותו מאי עבדי ליה מביעי ליה י"ל שאין...
שוחטין את הפסח על היחיד דכמה דאפשר...
לאהרורי מהדרין ת"ר בכל חקת הפסח...
יעשו אותו יכול כשם שהראשון אסור בכל...
יראה ובל ימצא כך שני אסור בכל יראה...
ובל ימצא ת"ל על מצות ומרורים יאכלוהו...
ואין לי אלא מצות עשה מצות ל"ל מנין...
ת"ל לא ישאירו ממנו עד בקר ואין לי אלא...
מצות ל"ל שניתק לעשה ימצות ל"ל גמור...
מנין ת"ל יועצם לא ישברו בו מה הפרט...
מפורש מ"ע ול"ל שניתק לעשה ול"ל גמור...
אף כל מ"ע ול"ל שניתק לעשה ול"ל גמור...
בכלליה דמצות ומרורים מאי קא מרבי צלי...
אש כפרטיה מאי ממועיט ליה השבתת שאור...
איפוך אנא מצוה דגופיה עדיף בכלליה דלא...
ישאירו ממנו עד בקר מאי קא מרבה ליה...
לא תוציא ממנו (דדמי ליה דהאי מיפסל...
בגויה והאי מיפסל ביוצא) כפרטיה מאי...
קא ממועיט ליה לא יראה ולא ימצא (דדמי...
ליה דהאי אינו לוקה דהוה לאו שניתק...
לעשה והאי אינו לוקה דהוה ליה לאו...
שניתק לעשה) איפוך אנא מצוה דגופיה עדיף בכלליה דעצם לא ישברו בו מאי

מה בין ראשון לשני. בחוספ' (פרק ח) קמני נמי הראשון...
שחטו נג' כמות ואין השני נשחט נג' כמות והכא מנא...
ושייר דשייר נמי ביקור ד' ימים ליתיה בשני כדאמר נגמ' (דף טו)...
ובחוספמא דלא קמני ביקור דלא קחשיב אלא הנך שנהגין כפסמא...
לברו וביקור נהוג נמי במתמיד:

מביעי ליה שאין שוחטין את...
הפסח ע"י היחיד. קשה...
לרש"י דמפיק ליה מכלל חקת...
הפסח הראשון נפקא לן כפרק...
האשה (לעיל דף טו). דלחין שומטין...
אזו על היחיד מנא מוכל לזוהא אמ...
הפסח נאחד וי"ל דלית ליה הויא...
שבגופו איסי בן יהודה אומר יעשו אותו...
במצות שבגופו הכתוב מדבר אמר מר יכול...
אף מצוה שלא על גופו הא אמרת במצוה...
שבגופו הכתוב מדבר ה"ק השתא דאמרת...
על מצות ומרורים יאכלוהו אלמא יעשו...
אותו לאו דוקא הוא אימא הוה ליה כפרט...
וכלל ונעשה כלל מוסף על הפרט ואפילו...
כל מילי נמי קמ"ל איסי בן יהודה האי עצם...
מאי עבדי ליה מביעי ליה לאחד עצם שיש...
בו מוח ואחד עצם שאין בו מוח ורבנן האי...
יעשו אותו מאי עבדי ליה מביעי ליה י"ל שאין...
שוחטין את הפסח על היחיד דכמה דאפשר...
לאהרורי מהדרין ת"ר בכל חקת הפסח...
יעשו אותו יכול כשם שהראשון אסור בכל...
יראה ובל ימצא כך שני אסור בכל יראה...
ובל ימצא ת"ל על מצות ומרורים יאכלוהו...
ואין לי אלא מצות עשה מצות ל"ל מנין...
ת"ל לא ישאירו ממנו עד בקר ואין לי אלא...
מצות ל"ל שניתק לעשה ימצות ל"ל גמור...
מנין ת"ל יועצם לא ישברו בו מה הפרט...
מפורש מ"ע ול"ל שניתק לעשה ול"ל גמור...
אף כל מ"ע ול"ל שניתק לעשה ול"ל גמור...
בכלליה דמצות ומרורים מאי קא מרבי צלי...
אש כפרטיה מאי ממועיט ליה השבתת שאור...
איפוך אנא מצוה דגופיה עדיף בכלליה דלא...
ישאירו ממנו עד בקר מאי קא מרבה ליה...
לא תוציא ממנו (דדמי ליה דהאי מיפסל...
בגויה והאי מיפסל ביוצא) כפרטיה מאי...
קא ממועיט ליה לא יראה ולא ימצא (דדמי...
ליה דהאי אינו לוקה דהוה לאו שניתק...
לעשה והאי אינו לוקה דהוה ליה לאו...
שניתק לעשה) איפוך אנא מצוה דגופיה עדיף בכלליה דעצם לא ישברו בו מאי

מה בין ראשון לשני. בחוספ' (פרק ח) קמני נמי הראשון...
שחטו נג' כמות ואין השני נשחט נג' כמות והכא מנא...
ושייר דשייר נמי ביקור ד' ימים ליתיה בשני כדאמר נגמ' (דף טו)...
ובחוספמא דלא קמני ביקור דלא קחשיב אלא הנך שנהגין כפסמא...
לברו וביקור נהוג נמי במתמיד:

מביעי ליה שאין שוחטין את...
הפסח ע"י היחיד. קשה...
לרש"י דמפיק ליה מכלל חקת...
הפסח הראשון נפקא לן כפרק...
האשה (לעיל דף טו). דלחין שומטין...
אזו על היחיד מנא מוכל לזוהא אמ...
הפסח נאחד וי"ל דלית ליה הויא...
שבגופו איסי בן יהודה אומר יעשו אותו...
במצות שבגופו הכתוב מדבר אמר מר יכול...
אף מצוה שלא על גופו הא אמרת במצוה...
שבגופו הכתוב מדבר ה"ק השתא דאמרת...
על מצות ומרורים יאכלוהו אלמא יעשו...
אותו לאו דוקא הוא אימא הוה ליה כפרט...
וכלל ונעשה כלל מוסף על הפרט ואפילו...
כל מילי נמי קמ"ל איסי בן יהודה האי עצם...
מאי עבדי ליה מביעי ליה לאחד עצם שיש...
בו מוח ואחד עצם שאין בו מוח ורבנן האי...
יעשו אותו מאי עבדי ליה מביעי ליה י"ל שאין...
שוחטין את הפסח על היחיד דכמה דאפשר...
לאהרורי מהדרין ת"ר בכל חקת הפסח...
יעשו אותו יכול כשם שהראשון אסור בכל...
יראה ובל ימצא כך שני אסור בכל יראה...
ובל ימצא ת"ל על מצות ומרורים יאכלוהו...
ואין לי אלא מצות עשה מצות ל"ל מנין...
ת"ל לא ישאירו ממנו עד בקר ואין לי אלא...
מצות ל"ל שניתק לעשה ימצות ל"ל גמור...
מנין ת"ל יועצם לא ישברו בו מה הפרט...
מפורש מ"ע ול"ל שניתק לעשה ול"ל גמור...
אף כל מ"ע ול"ל שניתק לעשה ול"ל גמור...
בכלליה דמצות ומרורים מאי קא מרבי צלי...
אש כפרטיה מאי ממועיט ליה השבתת שאור...
איפוך אנא מצוה דגופיה עדיף בכלליה דלא...
ישאירו ממנו עד בקר מאי קא מרבה ליה...
לא תוציא ממנו (דדמי ליה דהאי מיפסל...
בגויה והאי מיפסל ביוצא) כפרטיה מאי...
קא ממועיט ליה לא יראה ולא ימצא (דדמי...
ליה דהאי אינו לוקה דהוה לאו שניתק...
לעשה והאי אינו לוקה דהוה ליה לאו...
שניתק לעשה) איפוך אנא מצוה דגופיה עדיף בכלליה דעצם לא ישברו בו מאי